

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดา
ในการดูแลบุตรโรคหอบหืด

ศิริวรรณ หุ่นท่าไม้

29 เม.ย. 2554

286126

เริ่มบริการ

19 ก.ค. 2554

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2551

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศิริวรรณ หุ่นท่าไม้ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ พรศรี ศรีอัญญาพร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกนุช ชื่นเลิศสกุล)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่...19...เดือน...มิถุนายน.....พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร. ยุนี พงศ์ศุริวิทย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ
ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ทุก
ขั้นตอนด้วยความเมตตา เอาใจใส่ รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ
ท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอข้อคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจ
แก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณคณาจารย์
ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระหว่างการศึกษาและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์
ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลบางพลีและเจ้าหน้าที่ห้องตรวจกุมารเวชกรรม
ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอย่างดีในการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย และ
ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมุทรปราการ โรงพยาบาลประจำคลินิกโรคเด็ก แผนกผู้ป่วย
นอก ที่ได้ให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณ
ผู้ป่วยเด็กโรคหอบหืด มารดาและครอบครัวทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ลูกมีความอดทนและพยายาม
ในการศึกษาขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ ที่ ๆ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้วิทยานิพนธ์
ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ศิริวรรณ หุ่นท่าไม้

50912184: สาขาวิชา: การพยาบาลเด็ก; พย.ม. (พยาบาลเด็ก)

คำสำคัญ: เด็กโรคหอบหืด/ โปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัว/ ความสามารถของมารดา

ศิริวรรณ หุ่นท่าไม้: ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด (EFFECTS OF FAMILY PARTICIPATION PROGRAM ON MATERNAL ABILITY TO CARE FOR CHILDREN WITH ASTHMA) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: นุจรี ไชยมงคล, Ph.D., ยุนี พงศ์จตุรวิทย์, Ph.D., 110 หน้า. ปี พ.ศ. 2551.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาและครอบครัวของเด็กวัยก่อนเรียนที่ป่วยด้วยโรคหอบหืดและมารับการตรวจรักษาที่คลินิกโรคภูมิแพ้ แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 40 คู่ ซึ่งในที่นี้ครอบครัวหมายถึงบุคคลในครอบครัวเพียงคนเดียวที่มารดาระบุว่าเป็นผู้ใกล้ชิดและช่วยดูแลเด็กป่วย กลุ่มตัวอย่างสุ่มแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คู่ ได้แก่ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัว ประกอบด้วย 1) แผนการสอนเรื่องการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลเด็กโรคหอบหืด 2) คู่มือการดูแลเด็กวัย 1-6 ปีที่ป่วยโรคหอบหืด และ 3) แผ่นวีซีดีการพ่นยาในเด็กโรคหอบหืด ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติของโรงพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลบุตร โรคหอบหืดซึ่งมีค่าแอลฟาครอนบาคเท่ากับ .88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัยและการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่าก่อนการให้โปรแกรมคะแนนความสามารถของมารดาทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) และภายหลังสิ้นสุดการให้โปรแกรมคะแนนความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืดกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -2.18$, $p < .05$) ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าควรนำโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวมาใช้ในการให้พยาบาลครอบครัวที่มีบุตรป่วยโรคหอบหืดเพื่อช่วยให้มารดาสามารถดูแลบุตรโรคหอบหืดได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

50912184: MAJOR: PEDIATRIC NURSING; M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

KEYWORD: ASTHMATIC CHILDREN/ FAMILY PARTICIPATION PROGRAM/

MATERNAL ABILITY

SIRIWAN HOONTHAMAI: EFFECTS OF FAMILY PARTICIPATION PROGRAM
ON MATERNAL ABILITY TO CARE FOR CHILDREN WITH ASTHMA. ADVISORY

COMMITTEE: NUJJAREE CHAIMONGKOL, Ph.D., YUNEE PONGJATURAWIT, Ph.D.,

110 P. 2009.

The purpose of this quasi-experimental research was to examine effects of family participation program on maternal ability to care for children with asthma. Sample consisted of 40 mothers and families of asthmatic children. The children were 1-6 years old, and had usually been received treatment at allergy clinic at Out Patient Clinic Department (OPD) Samut Prakan Hospital, Samut Prakan province. Family in this study was a family member whose the mother suggested that she was very closed to and helped taking care of the children. The samples were randomly assigned into experimental and control groups. The experimental group included 20 mothers and families receiving the family participation program containing 1) plan of health education about family participation in caring for asthmatic children, 2) manual of caring for 1-6 years old children with asthma, and 3) VCD about instruction for use of inhalation for children with asthma. The other 20 mothers and families were in the control group receiving routine nursing care of the hospital. The instruments were demographic questionnaire and questionnaire of maternal ability to care for asthmatic children which its alpha cronbach was .88. Data were analyzed by using mean, percentage, frequency, range, standard deviation, and t-test.

The results showed that before the intervention, both groups were not different on the scores of maternal ability to care for asthmatic children ($p > .05$). However, after completing the intervention, the score of maternal ability to care for asthmatic children of the experimental groups were significantly higher than those receiving routine nursing care ($t = -2.18, p < .05$). This finding indicated that the family participation program should be implemented for the caring of family with asthmatic children to increase the ability of mothers in caring children with asthma effectively.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ตัวแปรในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
โรคหอบหืดในเด็ก.....	7
ผลกระทบของการเจ็บป่วยโรคหอบหืดต่อเด็กและครอบครัว.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการดูแลบุตรโรคหอบหืด.....	17
แนวคิดการดูแลโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว.....	25
โปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัว.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
รูปแบบการวิจัย.....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	35
การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมในการวิจัย.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
4 ผลการวิจัย	40
ข้อมูลทั่วไป	40
คะแนนความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืดกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยรวมและรายด้าน	44
การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	46
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	49
สรุปผลการวิจัย	50
อภิปรายผล	51
ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	60
ภาคผนวก ก	61
ภาคผนวก ข	63
ภาคผนวก ค	67
ภาคผนวก ง	71
ประวัติย่อของผู้วิจัย	110

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปของมารดาเด็กป่วยโรคหอบหืดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	41
2	ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวเด็กป่วยด้วยโรคหอบหืดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	43
3	ข้อมูลทั่วไปของเด็กป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	44
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของคะแนนความสามารถของมารดา ในการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยรวมและรายด้าน ก่อนทดลอง	45
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของคะแนนความสามารถของมารดา ในการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยรวมและรายด้าน หลังทดลอง	46
6	เปรียบเทียบคะแนนความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนทดลอง โดยใช้สถิติ Independent t-test	46
7	เปรียบเทียบคะแนนความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนและหลังการให้โปรแกรม โดยใช้ สถิติ Paired t-test	47
8	เปรียบเทียบคะแนนความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติ Independent t-test	48

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 รูปแบบการวิจัย	32
3 สรุปขั้นตอนในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	38